

Tekst: Ron Dirven voor Vincents Asylum

Loek Grootjans

Een huis voor Vincent

De 'eerste steen' werd gelegd op een vernissage in Breda. Daar raakte ik in gesprek met Loek Grootjans over Van Gogh. Ik vroeg hem of hij een bijzondere affiniteit voelde met de Zundertse kunstenaar. Nou, dat heb ik geweten. Niet alleen had hij de brieven van Van Gogh talloze malen doorgespit, zijn bewondering voor Vincent bleek grenzeloos. Diverse keren was hij al naar het zuiden van Frankrijk gereisd om sporen te zoeken van zijn grote held. Sporen die hij verzamelde, documenteerde, conserveerde en bovendien voorzag van een uitvoerige beschrijving die er een bijzondere artistiek-wetenschappelijke betekenis aan gaf. Zijn benaderingswijze was dermate uniek dat hij werd uitgenodigd als tafelgast bij *De wereld draait door*, waar hij aan een verbijsterde Matthijs van Nieuwkerk de flessen toonde waarin hij Vincents sporen uit Arles en St. Rémy-de-Provence had gebotteld.

Onder de indruk van zijn enorme enthousiasme nodigde ik Grootjans in 2012 uit voor een werkperiode in het gastatelier van het Vincent van GoghHuis. Dit bleek het begin van een langdurige relatie van de kunstenaar met het geboortedorp van Van Gogh. Zundert is nooit meer uit zijn hart verdwenen. Regelmatig keerde hij terug en steeds opnieuw bedacht hij weer een ander project in zijn langdurig onderzoek naar de sporen van Van Gogh. Met de hulp van zijn geliefde hond verrichtte hij archeologisch onderzoek in de moestuin bij de oude kosterwoning. De vruchten die hij daar vond conserveerde hij in weckpotten. Gemummificeerde peren, die door zijn hond diep uit de grond werden opgegraven, goot hij in gipsen blokken waardoor ze behouden konden blijven. Om de inhoud van deze witte blokken toch te kunnen tonen, liet hij er röntgenfoto's van maken. In de tuin van Vincents moeder achter het Van GoghHuis zag hij een reuzenzonnebloem. Toen deze was uitgebloeid, trokken we hem samen voorzichtig uit de grond. Loek nam hem mee naar zijn atelier, waar hij hem lange tijd liet drogen om hem zo te kunnen conserveren. Ook nam hij het initiatief om water te putten uit de welput van het oorspronkelijke geboortehuis van Van Gogh. Dit water heeft hij gebotteld in een oplage van tweehonderd genummerde flesjes, die als knipoog naar de toeristenindustrie te koop worden aangeboden in de winkel van het Van GoghHuis. Verder heeft hij het initiatief genomen om met bevriende kunstenaars, schrijvers en curatoren een reconstructie te maken van de nachtwandeling die Vincent op 7-8 april 1877 heeft gedaan van station Oudenbosch naar Zundert. Alle deelnemers, en uiteraard ook

Loek, hebben naar aanleiding van deze gebeurtenis werken of teksten gemaakt die zijn gebundeld in een publicatie en geëxposeerd op de tentoonstelling *'De zaak van Gogh'*.

Parrallel aan deze projecten liep een plan waarvoor Loek tijdens zijn eerste verblijf in het gastatelier al ontwerpschetsen heeft gemaakt. Hij wilde een nieuw huis bouwen voor Vincent. Sinds Van Goghs vertrek uit Zundert is hij continue blijven zwerven en heeft nooit meer een 'thuis' gevonden. Grootjans wilde dit gebrek oplossen door het bouwen van een asiel voor Vincent. Hij dacht aan een verplaatsbaar paviljoen waarin alle sporen van Vincent die hij door de jaren heen had verzameld een plek konden krijgen. Het moest een eenvoudig huis worden. Om invulling te geven aan dit idee vervaardigde hij meerdere sfeertekeningen in aquarel. Deze ontwerpen vormden het begin van een te realiseren droom om 'Vincent's Asylum' daadwerkelijk te bouwen. De grootste hobbel bij deze onderneming waren de kosten. Dus we gingen op zoek naar geld. In de aanloop naar het Van Goghjaar 2015 ontstonden mogelijkheden. Van Gogh Brabant bleek bereid een bijdrage te doen. Daarna volgden Fonds Brabant C en het Mondriaan Fonds. We hadden dus wat budget, maar nog lang niet genoeg om architecten en aannemers in te schakelen. Het leek er op dat dit mooie plan geen doorgang kon vinden.

Toen ontstond er iets in Zundert dat wonderbaarlijk genoemd mag worden. De vrijwilligers van het Van GoghHuis (dit zijn er ruim honderd) hadden steeds met lichte verbazing, maar ook groeiende affiniteit met Loek als mens en kunstenaar, zijn acties gevolgd vanaf de zijlijn. Nu het er op aankwam traden zij plots naar voren. 'Wij kunnen dit paviljoen wel bouwen', klonk het eensgezind. Loek en ik waren bijzonder blij verrast. Hier kwam een staaltje gemeenschapszin naar boven die wij nog niet eerder hadden meegemaakt. In Zundert heet dit het 'corsogevoel'. Voor de jaarlijkse parade van met dahlia's versierde wagens werkt het hele dorp immers samen. Alles kan daarvoor en alles gebeurt op vrijwillige basis. Deze gemeenschappelijke kracht kwam nu vrij voor de realisatie van 'Vincent's Asylum'. De Zundertse architect Ton van Beek vervaardigde op basis van Loeks ontwerpschetsen de bouwtekeningen voor het paviljoen. Bedrijven uit het dorp leverden gratis bouwmaterialen. De boomkweker John Frijters stelde zijn loods ter beschikking. Het facilitaire team van het Van GoghHuis, waaronder veel gepensioneerde bouwvakkers, bouwden daar het paviljoen. Zij verzorgden ook de transporten, die (wederom gratis) werden uitgevoerd door transportbedrijf BAS. Zo werd Grootjans' droom van 'Vincent's Asylum' gerealiseerd.

Op 30 maart 2016 stond het paviljoen op de Markt in Zundert. Het werd gepresenteerd tijdens de eerste editie van Salon Van Gogh, een talkshow van Van Gogh Brabant onder leiding van Cornald Maas en tafelheer Axel Rüger. Vervolgens ging het op reis. Eerst naar

De Pont in Tilburg, daarna naar S.M.A.K. in Gent en tenslotte naar BPS 22 in Charleroi. 'Vincent's Asylum' was een prachtig ontworpen en uitgevoerd paviljoen waarin Grootjans' sporen van Van Gogh, met als topstuk de reuzachtige gedroogde zonnebloem uit de tuin van het Van GoghHuis, prachtig tot hun recht kwamen. Het heeft veel bekijks getrokken.

De toernee is beëindigd. Het verhaal van Loek Grootjans en zijn fascinatie voor Van Gogh gaat echter verder. Dat houdt nooit op.